

L' ART DEL PAGÉS

BIBLIOGRAFÍA

VINIFICACIÓN

Ab aquest títol s' acaban de publicar unes *Consideraciones teórico-prácticas* sobre la fabricació, conservació, alteracions y correccions dels vins, pera ús dels culliters, comerciants y de las familias que 'ls compran al en grós. L' autor del volúm en qüestió ho es D. Joan Prat y Mas, Pbre., Batxiller en Ciencias, Llicenciat en la secció de las Físich-Químicas, catedràtich d' Agricultura y de Física y Química en lo Seminari Conciliar de Barcelona, soci de varias corporacions agrícolas, etc., que ha publicat ja altres obras referents al ram agrícola, d' entre las quals hem donat compte á nostres lectors, de la que porta l' títol de *Los cultivos agrícolas*.

Lo que 'ns ocupa està dividit en cinch capítols, á saber: generalitats del ví; berema; operacions preparatorias de la fermentació, y fermentació vinosa; conservació dels vins; alteracions dels mateixos y sa correcció.

Es tan poch lo que 's publica avuy en nostre país sobre agricultura, que cada vegada que podém donar compte d' un nou llibre, ho fem ab verdader gust y sobre tot, quan la persona que 'l dona á llum es ja prou coneguda en dit ram per los estudis que hi tinga fets; d' aquí que no podém ménos de felicitarnos y felicitar á nostre bon amich lo Sr. Prat per lo que 'ns acaba de remetre y que recomaném á nostres lectors.—T.

COLONIAS AGRÍCOLAS.

Haben alguns de nostres constants favoreixedors demostrat desitjos de saber los beneficis que disfrutan las colonias agrícolas, aném á donarlos á coneixer, á fi de que serveixin d' estimul als que vulgan fer construccions en lo camp y demanar aquestas prerogativas, que son las que posém á continuació:

1.er Las colonias agrícolas gosan lo privilegi de no poder esser recarregadas en la contribució territorial, encara que 'l cupo del poble ahont estan enclavadas sufreixi qualsevol classe d' augment.

2.na No pot imposarse sobre las mateixas cap contribució per las industrias de tota classe que en elles s' estableixin.

3.^r Estan exentas del pago del impost equivalent al suprimit sobre consum y contribució de la sal y de qualsevol altre que 's fagi gravitar sobre la contribució territorial.

4.^{rt} Estan exentas igualment del pago de la contribució de consums, tant los duenyos com los que habiten en las colonias, aixís com las bagatjerias y demés gabelas á que estan subjectes los vehins del poble en que radican.

5.^{nt} Tenen lo dret de pasturar gratuitament sos bestiars en los termes del comú de vehins ó debesas bovinas y també lo de tallar fustas pera sas construccions.

6.e Se trovan exentas del pago del impost de drets reals las primeras successions ó vendas que 's fagin de las espressadas colonias.

7.e Disfrutan lo dret d' usar armas sense cap llicencia, tant sos duenyos com sos habitadors.

8.^u Poden sos duenyos, administradors ó arrendataris, introduhir en Espanya, sense 'l pago de drets d' aduana, tota classe de màquinas agrícolas que sigan útils pera 'l servey de la colònia.

9.e Finalment, y aquesta es la franquicia principal, los fills

dels duenyos, majorals, criats y habitadors tots de la colonia que portin dos anys de residencia cn ella, estan exents de prestar servey actiu en l' exèrcit encara que 'ls hi toqui la sort de soldats.

La llei vigent que reuneix totes las disposicions referents á Colonias agrícolas ab algunas petitas modificacions, está promulgada desde l' mes de Juny del any 1868. Poden obtar als beneficis de la mateixa, los que construheixin una ó mes casas en lo camp, ó s' hi fassin altres edificacions ab destí á la agricultura ó á altre industria, los que las habitin, las industrias, professions ú oficis que s' hi estableixin, y las terras que hi estiguessin afectas, y no excedeixin de 200 hectáreas, disfrutarán de las exempcions y ventatjas que s' espressan en los párrafos anteriors, segons la distancia de la casa ó edificació á la població mes immediata.

AGRICULTURA PRÁCTICA

UNA MALALTIA DESCONEGUDA EN LO BESTIAR

Diuhen d' Asturias que en lo bestiar boví s' han presentat aquests dias casos d' una malaltia no ben coneguda, que si arribés á pendre increment, seria una verdadera calamitat pera 'ls pobles d' aquella zona. Sembla que's troban los caps de bestiar en lo millor estat de salut, supost que menjan, remugan y caminan sense cap inconvenient, y de repent cauen mortalment ferits pera no tornar á aixecarse.

Aquesta malaltia, per lo que sembla, te molts punts de contacte ab la experimentada per lo senyor Negre, de Torroella de Montgrí, en sa eugassada del «Mas Plà» d' aquella comarca ampurdanesa. Fa pochs dias tinguerem ocasió de veure en la

espressada finca, un cas idéntich, en un caball-pare, al citat avans respecte á la desconeguda malaltia del bestiar boví en Asturias.

En aquell mas, fa algun temps s' hi desenrotllá entre la rassa caballar y especialment entre 'ls caballs-pares, ocasionant la mort d' alguns d' aquestos de no escás valor. Quan nosaltres hi estiguérem, ne tenia un de malalt, que feya dos ó tres mesos havia comensat á caure, se l' havia tornat á alsar y aixis successivament s' aniria fent fins á lograr una cosa ó altra, ab la particularitat de que, aixís com fins allavors los havia medicat, sense obtenir cap resultat favorable, desde ara no volia fer mes que donarlos tot l' aliment possible á fi de veure en qué parava allò, puig li semblava que la millora era decisiva, ja que continuava gras, bó y sà y sense perdre la gana ni la alegria.

Si en lo mas del senyor Negre no hi hagués hagut mes que 'l ramat de cent vacas tenderras de llet, y aquestas haguessin patit la malaltia, donadas las condicions del terreno, quals eflorescencias salinas descubreixen á simple vista la excessiva cantitat de salobre que contenen, tal vegada pretendriam explicarnos lo perqué de tan extranya malaltia, recordantnos d' un fet que 'ns citava 'l malhaguanyat é inolvidable propagandista de la agricultura en Catalunya, D. Lluis Justo y Villanueva, consistent en que, segons deya lo eminent químich M. Liebig, si mal no recordém, á Suissa fa alguns anys s' havia presentat lo cas, morintse moltes vacas tenderras, per falta de fosfat en los terrenos ahont pasturavan, segons análisis verificat per ell mateix y que una vegada corretjat aquest defecte per medi dels adobs aproposit, s' havia remediat lo mal, tornant las vacas á son éstat primitiu de fortalesa de camas.

Peró com en la citada finca, ademés del centenar de caps de bestiar boví, hi ha una xeixantena ó setantena d' eugas de de cria ab los corresponents caballs-pares y 'l mal s' havia desenrotllat en aquests, si bé no 'ns doném tan fácil explicació pera suposar que aixó sia degut á la falta d' acít fosfórich en los terrenos, no trobém tan desacertada la suposició de que probablement sia 'l salobre la causa indicant de la escassetat de

fósforo, per quant hem de creure que no tota la cantitat de farratje que en estat de planta han introduxit en son ventrell dits animals, s' haja retornat al terreno ab los adobs que li pugan haver suministrat los excrements dels animals, puig una gran part y especialment en lo boví s' haurá disolt en la llet de las vacas.

Nos deya 'l senyor Negre, que hi havia fet pujar menescals de per tot arreu y que cap havia sapigut donar ab lo *quid* de la malaltia, després d' haver probat tots los remeys haguts y per haver, fins la homeopatia y analisat la sanch pera veure si s' trobaven indicis del mal, essent tot inútil.

Tenint en compte 'l procediment adaptat darrerament en dita finca pera la curació de semblant malaltia y ab los síntomas que aquesta presenta y notant que 'ls animals se sostenen drets ab bastanta pena, casi inmóvils y ab las potas una mica aixancarradas y especialment los rems del devant, no fora estrany que la flaquesa fos deguda á la falta d' alimentació fosfatada, que sempre se li facilita mes ab lo grà que menja á la cort, que ab los farratjes que troba á la pastura.

Esperant-lo resultat definitiu del cas concret en cuestió, desitjariam se probés, repetint que no trobém exagerat suposar lo defecte en lo sistema d' alimentació ó mellor en la calitat dels aliments, reiterant lo indicat avans, això es: fosfats y mes fosfats.—T. A.

PRODUCTES DEL EUCALIPTUS

A pesar de que diferentas vegadas nos hem ocupat en L' ART DEL PAGÉS d' aquest preciós arbre que reuneix una porció de circumstancies que 'l fan útil baix molts conceptes, hem d' insistir sobre 'l mateix, donada sa importància agrícolament parlant.

Recentment en la Exposició Regional de Valencia D. Pascual Maupoey ha presentat una porció de productes del eucaliptus digne de tenirse en compte y dels quals se 'n ocupa un periódich d' aquella ciutat en los següents termes:

«Apenas fará uns set anys que son conegudas les múltiples aplicacions de tan profitós arbre. La medicina, la química, la industria y las arts no contavan ab los poderosos auxiliars que aquell proporcionava, però desde dita fetxa, y gracias á la iniciativa del Sr. Maupoey, s' han generalisat tant sos productes, que avuy ja son coneguts en Espanya y en l' extranjer.

Deixant pera després l' ocuparnos d' aquests, dirém algunes paraulas sobre la instalació presentada en la galería central, número 1 del plano, en la que s' ofereixen ab certa novetat los variats objectes que la constitueixen. Una balustrada rústica, formada de tronchs y ramas d' eucaliptus, resguarda la estanteria, en la qual se veuen una colecció d' ampolletas d' essència, altre d' ampollas de barnís, una petita taula y una cadira tornejada, barras pera cortinatges, escalas pera carros y llansas de cotxe; tots productes de dit arbre.

La essència la utilisa la medicina com desinfectant pera embalsamaments, pera 'ls dolors reumàtics, banys aromàtics, etc.

Sos barnisos s' emplean ab gran èxit en la pintura, y la industria aprofita sa fusta pera diferentas aplicacions, en especial pera la fabricació de mobles. A jutjar per los que figuraren en la instalació, son de gran consistència, especialment las cadiras, que poden reemplassar ab ventatja á las anomenades de Victoria.

Aquesta casa es la segona d' Europa que s' ha dedicat al cultiu y aproveitament del eucaliptus. Excepció feta de la creada en Roma ab anterioritat á questa, no n' coneixem d' altra.

La finca coneguda per *El Arsenal*, terme de Polinyá, propietat del Sr. Maupoey, es la destinada á la plantació del eucaliptus, y en aquesta mateixa s' ha emplassat la fàbrica, que exporta quasi en sa totalitat los productes enumerats. Conta ab un personal bastant numeros, que augmenta en determinadas èpocas, pera facilitar los treballs.

Lo progrés que en si porta la fabricació del senyor Maupoey, honra en gran manera á la industria valenciana, puix com ja hem dit avans es la segona casa d' Europa que ofereix los nous y variats productes del eucaliptus.»

EMPELT DE LA VINYA SOBRE LA SERVERA SILVESTRE

Amenassada com se troba tota Catalunya per la filoxera, que ja devasta gran part de nostres vinyats, y tementse ab justicia que dintre pochs anys tinga de desapareixer lo mes beneficiós cultiu de nostras provincias, no creyém per demés publicar en aquesta revista tots aquells estudis práctichs que poden evitar dias de miseria á nostra pàtria. Per aixó reproduhim á cicontinuació una carta que al director de *Le Roussillonnaise*, periódich dedicat á la agricultura, li ha sigut enviada per una persona d' alts coneixements en l' assumpto.

Diu aixís:

«Senyor Director: Acabo de llegir en vostre diari 'l notable article que sobre la relació de la vinya ab la servera heu publicat, y tot seguit prench la ploma pera completar los datos que podrian faltarvos sobre aquest important assumpto, porque més ó tant com qualsevol altre m' he ocupat d' aquesta hermosa planta.

En presencia dels desastres ocasionats per la filoxera que fan temer que las vinyas del Rosselló molt contaminadas per lo terrible insecte no escaparán desgraciadament á la mort, altres com jo han pensat en la reconstitució rápida dels vinyats, dedicantli grans estudis sobre las ventatjas que oferiría una nova soca pera poder fer l' empelt.

No dech fer la crítica del us de certs agents químichs tinent a allunyar de la planta 'l terrible insecte ó be á curar lo cep; tampoch parlaré mal de las plantas americanas: cada viticultor que s' ha ocupat d' aquesta cuestiό te ja format son criteri.

Vull solament indicar y fer coneixer una planta que pot servir pera empeltarhi la vinya y que te sobre las plantas americanas la ventatja de no ser vinya. Aquest arbret, no obstant, està plé de branças que per sa constitució tenen tantas afinitats ab lo sarment de la vinya que l' èxit del empelt queda assegurat, haventsen fet diferentas probas. A mes, per altra part, sas arrels diferenciantse completament de las de la vinya per la

seva constitució, estarán sempre al abrich dels atachs de la filoxera, à la qual no ofereixen ni medis de desenrotlllo ni elements de vida.

Aquesta planta es la servera boscana que 's troba abundant en las altas montanyas de la Aubernia y en los Vosgos y que 's troba igualment en las Corbieres, en las montanyas del Capcir y en los Pirineus.

Aquesta planta s' obté per medi de la sembra, y pera ferne en bona terra un planter seria fàcil procurarsen la llevor sense grans gastos. Se la sembraria en Mars y un any després se n' obtindria un planter ben arrelat que 's podria ja trasplantar al camp. Al cap d' altre any la planta hauria pres tal desenrotlllo, que s' hi podria fer l' empelt dels ceps del Rosselló. Després d' un temps normal, dos anys poch més ó menos, se podria comensar la cullita.

La servera 's multiplica també d' esqueix en los terrenos en que ja existeix: si en las montanyas del Rosselló 'ls esqueixos no 's trobessin en cantitat suficient, se 'n podrían fer venir del departament del Alt-Loire y d' altres limítrofes.

He dit avans que altres investigadors s' havian ocupat del empelt del sarmant de la vinya sobre los tanys de la servera boscana. Puch citar, entre altres, à M. Bouneval d' Abrigeon, agrònomo y químich.

Lo primer feu esperiencias qual resultat consagra l' èxit del empelt en cuestió.

Dech, en vista de lo exposat, encoratjar als viticultors à procurarse esqueixos de servera ó bé llevar pera ferne un planter, y encara que sia no mes que com à ensaig, los encomano que 'ls petits plansons los trasplantin pera donar mes tart tronch sobre que fer la experiència.

Si mos consells se veuhen seguits n' estaré contentíssim, majorment si donan los resultats que tinch dret à esperar y que donarian lloch à que 's poguessen renovar los nostres vinyats que tant pròxims estan de sa total destrucció.»

PARENT CALIXTE.

VARIETATS

LOS CARAGOLS COMBATUTS PER LOS INDIOTS

Un amich nostre que posseheix unes vinyas casi á las portas de Barcelona, fá alguns anys veia que 'ls caragols se n' habian apoderat, com una verdadera plaga, puig á la primavera al brotar ditas vinyas se menjaven los brots y per consegüent los rahims tendres, essent pitjor que una pedregada.

Lo masover y sos fills perdian horas per estirpar aquesta plaga y xafar los caragols y caragolins sense poder acabarlos.

Durant l' istiu á la masovera se li entonxá 'l posar una llocada de indiots y quant los rahims foren cullits deixá anar los petits galls dindis á las vinyas. La masovera notá que tornavan al vespre á casa ab lo poble y que no feyan gran cas de menjar, pero si que creixian y 's feyan grassos.

Per Nadal vengué los indiots y per la Primavera s' observá que la plaga de caragols habia minvat notablement.

Durant tres anys la masovera continuá criant los galls dindis y deixantlos anar á la vinya, després de la cultita: al segon any no hi havia ni un caragol.

Avuy fa d' aixó bastants anys, en dita casa si los masovers volen menjar caragols han de demanar als vehins que 'ls permetin buscarlos á las sevas vinyas.

Los indiots tenen una vista superior á las demés aus de corral y saben trovar los caragols fins sota terra d' ahont los desenterrans y se 'ls menjau ab closca y ademés tota classe de escarabats, llagostas, grills, serps petites, saragantanases; en una paraula, mentres l' indiot troba caragols y reptils no menja grà, y es per nostres camps y vinyas lo que 'ls gats en nostres casas per las ratas y encara que las ditas aus de corral no fossen bonas pera menjar, tant sols per la utilitat que donan á la agricultura, podria recomanarse la seva cria á nostres pagesos per mes que com á animal estranjer li costi de viure en nostre país, puig es sabut que en lo segle XVI foren introduhits á Fransa per los Jesuitas procedents del Canadá y figuraren per primera vegada en la taula de la reyna Catarina de Médicis.

La referida au fou considerada en aquell temps com un menjar exquisit, comparable ab lo faysá y ab lo pavo reyal que 's presentavan ab sa pell coberta de plomas á las taulas reyals.

Mes tart se generalisá y no fou considerada per un menjar tan delicat.

Avuy dia sols figura en las taulas bonas en classe de fiambre arreglada ab tófonas.

Lo nostre poble la menjá per Nadal y en las antigas casas de Barcelona se fa en aquell dia indispensable lo gall dindi com á tipich de dita diada.

NOTICIAS

Exportació de vins.—S' ha establert á Valls una casa francesa sucursal d' altra de París, pera dedicarse á la exportació de vins. Segons s' assegura, té desitjos de fer lo negoci en gran escala y sembla que ha fet una contracta ab la companyia dels ferro-carrils directes pera transportar la important cantitat de 18.000 bocloys en tres anys.

Suro.—Lo Gobern s' ocupa en la ultimació del tractat de comers ab Portugal; y l' senyor Diputat per lo districte de Torroella, que ab tant entusiasme y assiduitat s' ha encarregat de la defensa dels interessos de la industria suro-tapera, gestiona la llure entrada y sortida per las aduanas portuguesas y espanyolas, del suro en pana, taps quadrats, y demés manufacturas sureras.

La Ramie.—Hem rebut lo número 29 d' aquest periodich, botlletí mensual agrícola é industrial, dedicat al conreu, desfibrament, desgomat, blanqueig, tintura, filatura, teixit y aprest de dita planta, que publica la societat anònima del mateix nom, establerta á Avinyó (Fransa.)

Tot lo número s' ocupa de la festa de de la Ramie á Torroella de Montguí é inauguració de la màquina desfiladora de Mr. Favier y demés probas fetas, de las quals donarém compte á nostres lectors en temps oportú.

En ell veiem que en l' escrit publicat en nostre número 161 del diumenge dia 9 de Setembre ab lo títol de *Una nova indústria rural á Catalunya*, donarem un dato equivocat d' hectàrea á vessana, referent á la producció de la primitiva plantació de la textil ramie del Sr. Mascort, suposat que 'ls 3.000 kilògrams son per vessana y encara aquesta xifra deu elevarse á 4.000 kilògrams per lo menos. es á dir, que l' resultat obtingut en tanys sechs ha sigut d' un kilogram per metro quadrat y per cada segada.

Congrés d' Agricultors de Valladolid.—Aquest ha aprobat las següents novas conclusions:

1.ª Que l' Gobern disposi en la forma que estimi convenient, lo exámen sobre la vigent legislació de cría de bestiar ab objecte de suavisar las que d' alguna manera poden exercir presió sobre la mateixa, debent ferse lo propi en las ordenansas de boscos.

2.ª Que á las granjas modelo recentment creadas y á las que en lo successiu s' estableixin, se procuri dotarlas d' exemplars selectes pera la reproducció.

3.ª Que per la associació nacional d' agricultura y juntas provincials s' acudeixi en representació devant lo Gobern solicitant que las antigas canyadas tornin á esser lo que foren, vigilant molt la conservació é impedir, castigant si es precis, las intrusions en elles.

4.ª Que s' concedeixi als cultivadors, sian ó no propietaris, lo dret de tenir exempt de tota tributació un número de caps de bestiar en la proporció convenient ab la extensió del terreno que cultivan ó que s' prengui en compte com gasto pera la producció agrícola d' una cantitat com abonos una mica major á aquella que s' estimi com producte per tal concepte al evaluar los rendiments de la riquesa pecuaria.

5.ª Solicitar de la direcció general d' Agricultura que fassi efectiu lo

precepte legal referent á las conferencias agrícolas en las poblacions rurals, y lectura d' obras escullidas y prácticas d' agricultura y la del periódich oficial titolat la *Gaceta Agrícola*.

6.ª Excitar per tots los medis d' estimul la celebració d' exposicions de bestiar y otorgar premis als agricultors que mes se distingeixin en la millora de las crías de bestiar.

Premiar aixís mateix los llibres que s' escriuhen ab objecte de difundir los coneixements zootécnichs útils pera l' desenrotlllo de la riquesa pecuaria.

El aceite-Roux.—Diu la revista d' aquest nom que s' publica á Figueras: «Segons nos manifestan de Madrid, la Estació antifiloxérica d' aquesta ciutat, va á rebre aviat la última empenta fins á posarla en condicions pera poder funcionar: á pesar de la escassetat de medis pecuniaris y de personal ab que conta l' Ministeri de Foment, se disposará d' un petit crèdit que pera travalls antifiloxerichs concediren las Corts, y s' nombrarà un jove Enginyer agrónom, instruït y actiu pera posarse al davant del citat establiment; ab això y ab la remisió inmediata dels instruments que faltan haurém conseguit que la Estació antifiloxérica de Figueras deixi de dormir la son del abandono y entri en la vida activa en pró de la compromesa existencia de la viticultura de la província de Gerona.

Tot això serà degut, en gran part, á las activas gestions de la persona que 'ns escriu, y l' haver conseguit corregir l' equivocat concepte que en lo Ministeri de Foment se tenia de la actitud dels Ampurdanenses, que se 'ls suposava refractaris á tot medi que tendís á aliviar sa gran desgracia, y á las falsas noticias que ab intenció s' havian fet arribar á aquell centre, de que l' Ajuntament de Figueras havia instalat malament y no estava disposat á tota mena de sacrificis pera l' sosteniment de la Estació antifiloxeràica.

Nosaltres que desde un principi veyém d' ahont naix aqueixa atmósfera asfixiant que s' ha volgut aixecar al voltant de la Estació de Figueras pera ofegarla en son origen y portarla á altra part, nos felicitém sincerament de que personas tan competentes é ilustradas com D. Lluís Casabona, catedràtic de la Escola d' Agricultura de Madrid, s' hagi donat la molestia de visitar la Estació, y ser ell l' informant en lo Ministeri de Foment de sus bonas condicions. Es ún servey que sobre responde á la més estricta justicia é imparcialitat, vindrá á prestar un gran bé al país y servirà de justa recompensa als grans sacrificis que s' ha imposat l' Ajuntament de Figueras.

Doném de totes veras las gracias á don Lluís Casabona per son desinteressat y actiu servey.»

Visitas.—Se 'ns assegura que dintre pochs dias una comissió de nostra Excm. Diputació provincial, visitarà 'ls ensaigs verificats en las viñas d' aquesta província y en la de Gerona ab lo sulfuro de carbono y l' oli-Roux, pera cerciorarre dels resultats obtinguts en lo tractament dels ceps ab los procediments indicats avants.

VINS.

Los preus subsisteixen sense variació als tipos que portém apuntats en anteriors ressenyas y 'ls culliters se disposan á seguirlos pera 'ls nous

vins, encara que las classes superiors que s' obtingan, sigan menos bonas que las obtingudas en la cullita anterior.

Per mes que 'ls comissionistas francesos aconsellin lo retraiement á las casas que representan, pera 'l cas en que 'ls culliters se mantinguin fermes en sos preus com fins ara, no creyém que logrin fer rebaixarlos, per rahó de que las classes superiors no abundarán y podrán adinerarlas.

En general, las notícias que de diferents punts tenim rebudas, acusan una cullita regular en cantitat y calitat, si bé en algun ha sigut bastante bona en cantitat y superior en calitat.

Las següents notícias aclararán la suposició que acabém de formular respecte á nostres apreciacions del moment.

CALENDARI DEL PAGÉS

OCTUBRE.

CASSA Y PESCA

CASSA.—La prohibició de la cassa ab galgo queda alsada desde l'dia 16 de aquet mes, y en las terras campas, després de la cullita, com en los vinyats després de la berema. La mateixa segona meytat del mes la portan los corsós roncant de zel en los boscos. Comensa la montanya á adquirir los encantamientos que tenen los boscos y 'ls plans en primavera. En aquet temps tot es amor en los uns y en los altres, mientras que en lo mes de que 'ns ocupém tot es amor també en las montanyas y en los mes aspres boscos. Entre tant, las guatillas, las tortolas, y 'ls sisóns continuan abandonant las frescas zonas per altres mes atemperadas y agradables. Però nos indemnisan de sa ausència las tiradas de perdius que encara 'ns esperan en las menjadoras.

PESCA.—Ab los frets se'n van á tons los peixos, y es menester atrauar 'ls ab esquer viu, suprimint las moscas y aprofitant los días de sol. En los grans rius, per lo major moviment de las ayguas, la pesca es mes fàcil, y ab cuchs s'agafan gobins, murelas y acedias. Algunas truytas comensan la posta dels ous. La pesca de nit ofereix anguilas, lotas, llampresas, sollos, gobins, murelas, carpas y sargos. En la mar s'agafan llussets.